

ADVIES

Advies van het College voor geschillen medezeggenschap defensie aan de Commandant der Luchtmacht naar aanleiding van een verzoek om advies inzake een tussen:

Commandant Vliegbasis Volkel (hierna: het HDE)

en

De Medezeggenschapscommissie Vliegbasis Volkel (hierna: de MC)

gerezen geschil over de gevolgde procedure met betrekking tot Nato Tiger Meet (NTM) en de uitvoering van NTM zonder overeenstemming met de MC. Hierbij wordt door de MC gewezen op artikel 26, lid 1 en 2, artikel 28, lid 1, artikel 29, lid 1, onder a en c, artikel 30, lid 1 en 3 en artikel 31 van het Besluit medezeggenschap Defensie (hierna: het BMD).

Aard en inhoud van het geschil

De MC heeft aangevoerd dat zij haar taak niet kan uitvoeren conform het gestelde in het BMD. Zij is van mening dat het HDE de maatregel met betrekking tot de NTM zonder overeenstemming met de MC heeft genomen. Het HDE heeft volgens de MC de in het BMD hiervoor neergelegde procedures niet gevolgd. Het HDE stelt zich op het standpunt dat het wel of niet doorgaan van de NTM 2010 als oefening geen onderwerp van overleg is. Hij baseert zijn standpunt op artikel 29, lid 2, onder a van het BMD. Daarnaast geeft hij aan dat de condities waaronder deze oefening plaatsvindt wel onderwerp van overleg zijn en dat naar zijn mening hierover ook overleg heeft plaatsgevonden en overeenstemming met de MC is bereikt.

Verloop van de procedure

Bij e-mailbericht d.d. 21 juli 2010 heeft de MC informatie over NTM 2010 ontvangen. Tijdens de formele overlegvergadering tussen het HDE en de MC op 21 juli 2010 is het onderwerp NTM besproken. Tijdens deze vergadering komt naar voren dat de MC nog geen kennis heeft kunnen nemen van het plan van aanpak betreffende NTM. Het HDE stelt voor dat de MC eerst kennis neemt van het plan van aanpak en nadere vragen daarover kan voorleggen aan de C-313 SQ.

Op 22 juli 2010 is over de NTM 2010 tussen C-313 SQ, luitenant-kolonel M.H. Hendriksma en de MC een inhoudelijk overleg gevoerd. Hierna heeft nog een e-mailwisseling tussen de MC en C-313 SQ, het HDE en de MC plaatsgevonden.

Bij brief d.d. 26 augustus 2010, gericht aan het HDE, heeft de MC verzocht om haar vragen als neergelegd in haar e-mailbericht d.d. 23 juli 2010 te beantwoorden.

Op 1 september 2010 heeft een ingelast formeel overleg tussen het HDE en de MC plaatsgevonden. Van dit overleg is een conceptverslag opgesteld.

Bij e-mailbericht d.d. 2 september 2010 heeft het HSP&O een sterk vereenvoudigd overzicht van de begroting aan de MC toegezonden. Voorts is bij e-mailbericht d.d. 10 september 2010 aangepaste informatie ten behoeve van de adviesaanvraag toegezonden en is aan de MC verzocht de bijgestelde adviesaanvraag in behandeling te nemen.

Bij brief d.d. 16 september 2010, gericht aan het HDE, bericht de MC dat zij tot op heden geen gewijzigde adviesaanvraag heeft ontvangen. Voorts geeft zij aan dat zij ook geen informatie heeft ontvangen betreffende een wijziging van de roosters. Bij het uitblijven van de aanvraag, met de door de MC opgebrachte punten als door haar verwoord in een recapitulatie van het overleg d.d. 1 september 2010, en bij het uitblijven van de roosters, zal de MC een negatief advies uitbrengen.

Bij e-mailbericht d.d. 20 september 2010 verzoekt het HDE de MC de nieuwe informatie, als toegezonden op 10 september 2010, in overweging te nemen. Hij geeft daarbij aan dat hij in de veronderstelling is dat deze informatie hun beider instemming behelst.

In een brief d.d. 30 september 2010 bericht de MC aan het HDE dat zij twee dagen voor de aanvang van NTM de afgeprocedeerde formele principeroosters en de gewijzigde order, met daarin de afgesproken wijzigingen, nog niet formeel heeft ontvangen. Derhalve brengt de MC een negatief advies uit. Voorts geeft zij aan dat zij bij het College voor Geschillen Medezeggenschap Defensie (hierna: het College) een geschil zal opstarten naar aanleiding van het feit dat de procedure als neergelegd in het BMD niet door het HDE is gevolgd.

Bij brief d.d. 7 oktober 2010, die op 11 oktober 2010 door het secretariaat van het College is ontvangen, is door de MC aan de voorzitter van het College verzocht het geschil in behandeling te nemen.

Bij brief d.d. 14 oktober 2010 is door het secretariaat van het College aan het HDE verzocht om een reactie te geven op het geschil. Bij nota d.d. 26 oktober 2010 heeft het HDE een inhoudelijke reactie en aanvullende informatie toegezonden. Op 12 november 2010 heeft de MC aanvullende informatie verstrekt inzake het voorgelegde geschil. Bij e-mailbericht d.d. 14 en 23 november 2010 heeft de heer R. Kuperus, als dissident MC-lid, het College in kennis gesteld van zijn zienswijze ten aanzien van het voorliggende geschil.

Standpunt van partijen

Standpunt van de MC

De MC geeft aan dat zij ervan overtuigd is dat zij alle mogelijke moeite heeft ondernomen om te komen tot een open en reëel overleg. Zij heeft er alles aan gedaan om te komen tot een dialoog met betrekking tot de adviesaanvraag inzake de NTM. Het verschil in opvatting met betrekking tot de NTM spitst zich volgens de MC toe op de onderstaande feiten:

- a. De overeengekomen wijzigingen zijn niet doorgevoerd en zijn aangeboden in een definitieve adviesaanvraag met betrekking tot de NTM;
- b. De wijzigingen van de principeroosters, gebaseerd op formele afspraken, zijn niet doorgevoerd en deze zijn niet aangeboden met een termijn van minimaal 28 dagen;
- c. Ondanks het negatieve advies van de MC heeft het HDE zonder overleg en overeenstemming met de MC het besluit genomen om de NTM te laten plaatsvinden.

De MC richt zich tot het College om te komen tot een duidelijk en helder advies in het kader van een goede balanswerking tussen het HDE en de MC. De MC meent dat zij haar taak niet kan uitvoeren conform het gestelde in het BMD. De MC haalt daarbij de volgende artikelen in het BMD aan: artikel 26 (*gang van zaken overlegvergadering*), artikel 28 (*informatierecht*), artikel 29, lid 1, onder a en c (*voorgenomen maatregelen*), artikel 30, lid 1 en 3 (*behandeling van het advies*), artikel 31 (*overeenstemmingsvereiste*).

Standpunt van het HDE

Het HDE schetst allereerst de context waarin het geschil moet worden gezien.

Daarbij verwijst hij naar een eerder geschil (ABB/2010/08286) waarin de (voorgenomen) maatregel voorlag om drie squadrons van de Vliegbasis Volkel aan te sturen vanuit twee, in plaats van uit drie locaties. Overeenkomstig het besluit van de Commandant Luchtstrijdkrachten (C-LSK) heeft het HDE zorg gedragen voor aanlevering van de informatie die de MC nodig heeft voor het uitbrengen van haar advies betreffende het besluit Verbeterde Operationele Bedrijfsvoering (VOB). Voorts heeft het HDE de respectieve onderwerpen geagendeerd voor de geplande formele overlegvergadering van 23 september 2010. De datum van de overlegvergadering is vervolgens tweemaal verschoven en op 5 oktober 2010 heeft de ambtelijk secretaris van de MC telefonisch gemeld dat de MC het overleg tot nader order heeft opgeschort. Het HDE heeft de voorzitter van de MC bij herhaling verzocht om de redenen hiervoor aan te geven, maar hij heeft hierop tot op heden geen reactie ontvangen. Het HDE moet helaas constateren dat de MC het overlegklimaat niet bepaald bevordert.

Vervolgens heeft het HDE de volgende inhoudelijke reactie op het geschil gegeven.

Het HDE stelt zich op het standpunt dat het wel of niet doorgaan van de NTM 2010 als oefening geen onderwerp van overleg is. Hij baseert zijn standpunt op artikel 29, lid 2, onder a van het BMD, dat toeziet op (borging van) de inzetbaarheid en ongestoord functioneren van de krijgsmacht waar oefeningen een impliciet onderdeel van uitmaken. De condities waaronder deze oefeningen plaatsvinden zijn onderwerp van overleg, hetgeen naar zijn mening ook heeft plaatsgevonden en waarbij overeenstemming is bereikt.

Behandeling ter zitting

Partijen zijn in de gelegenheid gesteld hun standpunten nader toe te lichten op de zitting van 23 november 2010. Van deze behandeling ter zitting is een verslag gemaakt, dat hier als ingelast dient te worden beschouwd.

Overwegingen van het College

Het voorliggende geschil handelt over de vraag of ten aanzien van de NTM de in het BMD voorgeschreven procedure(s) zijn nageleefd en de MC (voldoende) in staat is gesteld haar medezeggenschapstaak uit te voeren.

Het College stelt vast dat sprake is van een voorgenomen maatregel als bedoeld in artikel 29, lid 1, onder a tot en met f, van het BMD. Partijen hebben eveneens als zodanig gehandeld door hierover met elkaar overleg te voeren. Voorts is door het HDE aan de MC formeel advies gevraagd. Evenwel kan worden geconstateerd dat de procedure enigszins gebrekkig is verlopen, waardoor het gevaar van miscommunicatie toeneemt.

Aangenomen wordt dat de toezending bij e-mailbericht d.d. 21 juli 2010 van het stuk 'informatie t.b.v. adviesaanvraag MC' als eerste adviesaanvraag kan worden aangemerkt. Naar aanleiding daarvan heeft de MC nadere vragen gesteld en hierover is tijdens een ingelast overleg op 1 september 2010 met elkaar gesproken. Bij e-mailbericht d.d. 10 september 2010 geeft het HDE aan dat het negatieve advies, dat hij van de MC heeft ontvangen, gebaseerd lijkt op een pril document en hij heeft aan de MC verzocht de bijgestelde adviesaanvraag in behandeling te nemen. Hij merkt daarbij tevens op dat hij in de veronderstelling is dat dit document beider instemming heeft. Hierop heeft de MC op 30 september 2010 een negatief advies gegeven.

Het College wijst er op dat het belangrijk is dat de stappen, die ten aanzien van een voorgenomen maatregel in het BMD zijn voorgeschreven, helder met elkaar worden gecommuniceerd. Op die wijze kunnen onduidelijkheden over de vraag in welk stadium van het proces de behandeling van de voorgenomen maatregel zich bevindt, worden voorkomen. Zo merkt het College op dat door het HDE ten onrechte wordt gesproken over een aangepaste adviesaanvraag, terwijl er sprake is van een aangepaste voorgenomen maatregel. In de praktijk is overigens gehandeld als ware sprake van een maatregel waarover overeenstemming met de MC is bereikt.

Het College acht zich bevoegd om van het voorliggende geschil kennis te nemen op basis van de aanname dat hier sprake is van een voorgenomen maatregel waarover, na hernieuwd overleg als bedoeld in artikel 30, lid 3 van het BMD, geen overeenstemming is bereikt.

Het College stelt vast dat de NTM moet worden aangemerkt als een oefening, die door C-LSK als zodanig op de oefenkalender is geplaatst. Derhalve is artikel 55a, lid 2 van het AMAR, die de werk- en rusttijdenregeling buiten werking stelt, van toepassing.

Gelet op de stukken en het verhandelde ter zitting heeft het College de indruk gekregen dat het HDE heeft getracht tegemoet te komen aan alle facetten die voor de deelnemers aan de NTM van belang waren. Daarbij heeft het HDE met de MC overleg gevoerd over de condities waaronder de oefening zou worden uitgevoerd en daarbij zijn zaken besproken en zo mogelijk opgelost die verder gaan dat de wet- en regelgeving beoogt.

Nu het geschil voorligt terwijl de NTM reeds heeft plaatsgevonden, acht het College het raadzaam dat partijen met elkaar deze oefening evalueren. Hierbij dient ook aandacht te worden besteed aan de wijze waarop de communicatie met elkaar, mede ten aanzien van de te nemen processtappen, verbeterd kan worden.

Voorts merkt het College op dat voor het voeren van een open en reëel overleg de inzet van beide partijen wordt gevraagd. Zo staat het feit dat op dit moment het overleg tussen het HDE en de MC is opgeschort er niet aan in de weg dat de MC op de conceptnotulen van het overleg van 1 september 2010 een reactie had kunnen geven. Voorts is het College opgevallen dat uit diezelfde conceptnotulen niet blijkt dat door het HDE met de MC is afgeprocèdeerd dat zij met elkaar overeenstemming hebben bereikt, zoals zijns inziens het geval was. Door dit ook uitdrukkelijk uit te spreken en in de notulen op te nemen, kan meer duidelijkheid worden gecreëerd. Voorts hecht het College eraan te verwijzen naar het advies inzake de gehanteerde roosters bij het 640 squadron (ABB/2010/08373), waarin is opgemerkt dat de MC met een kritische blik moet kijken welke informatie voor haar taak relevant is. Zo kan het opvragen van de informatie met betrekking tot de budgettering in deze casus niet als relevante informatie voor de advisering over de voorgenomen maatregel inzake de NTM worden aangemerkt.

Ten overvloede merkt het College nog het volgende op.

Het College heeft geconstateerd dat bij de Vliegbasis Volkel zich binnen een zeer korte tijdspanne verschillende geschillen tussen het HDE en de MC hebben voorgedaan. Uit de stukken en het verhandelde ter zitting is naar voren gekomen dat de communicatie tussen het HDE en de MC zeer gebrekkig verloopt en dat daardoor misverstanden ontstaan over elkaars bedoelingen. Daarbij wordt opgemerkt dat communicatie via de e-mail weliswaar handig en snel kan zijn, maar dat dit de mondelinge communicatie geenszins kan vervangen. Immers, uit een e-mailbericht blijkt niet altijd even duidelijk wat wordt beoogd en bedoeld, terwijl onduidelijkheden in een gesprek met elkaar direct kunnen worden weggenomen en opgehelderd. Derhalve benadrukt het College het belang van een goede mondelinge communicatie tussen partijen.

Door het misverstaan van elkaars bedoelingen ontstaat er een situatie waarin conflicten elkaar opvolgen, zoals ook in het onderhavige geschil aan de orde is. Het College meent dan ook dat het noodzakelijk is dat tussen het HDE en de MC afspraken worden gemaakt over de wijze waarop zij met elkaar zullen communiceren. Hierbij kan worden gedacht aan afspraken over de onderwerpen die op de agenda worden gezet, over de wijze waarop zij omgaan met eventuele vertragingen in het aanleveren van stukken, over de wijze waarop er informeel overleg wordt gevoerd en hoe dit informele overleg in relatie staat tot het formele overleg. Het College acht het in ieder geval noodzakelijk dat het HDE en de MC, dan wel een deel van de MC, frequent met elkaar in overleg treden en met elkaar bespreken op welke wijze zij het meest adequaat met de voorliggende zaken op het gebied van medezeggenschap kunnen omgaan en hoe zij dit in het formele overleg kunnen brengen.

Gelet op de huidige impasse die in het overlegklimaat tussen het HDE en de MC is ontstaan, acht het College het raadzaam dat er gedurende minimaal een half jaar een procesbegeleider wordt aangesteld om het overleg tussen het HDE en de MC in goede banen te leiden. De procesbegeleider, die met instemming van beide partijen dient te worden aangesteld, zal tot taak hebben behulpzaam te zijn bij het maken van afspraken zoals bedoeld in de vorige alinea en te bewaken dat de afspraken die tussen partijen zijn/worden gemaakt ook daadwerkelijk worden nageleefd. Hij heeft zowel naar het HDE als naar de MC toe een coachende functie.

Advies

Het College adviseert de Commandant der Luchtstrijdkrachten te beslissen dat het HDE en de MC de NTM, met in achtneming van het vorenstaande, met elkaar evalueren.

6 december 2010